

Europos
Komisija

Naudokime plastiką kitaip

Jis lengvas, pigus, jo yra visur ir be jo apsieiti negalime. Plastiką – fantastiškas, bet turi ir didelių trūkumų. Metas permąstyti plastiko naudojimą ir užduoti keblų klausimų.

- Kaip galime išvengti vienkartinį plastikinių gaminių naudojimo?
- Ar galime palengvinti jų perdirbimą?
- Kaip galime pasiekti, kad plastikas nebeatsirastų ten, kur jo būti neturėtų?

**EUROPOJE PAGAMINAMO
PLASTIKO KIEKIS YRA MILŽINIŠKAS –
KASMET PAGAMINAMA
58 MLN. TONŲ,
IŠ KURIŲ**

40%
tenka pakuotėms

22%
vartojimo prekėms ir
namų ūkio reikmenims

20%
pastatams
ir statybai

9%
automobiliams
ir sunkvežimiams

6%
elektros ir
elektroninei įrangai

3%
žemės ūkiui

Didžioji žaliavų dalis gaunama naudojant iškastinį kurą. Todėl, jei dabartinės gamybos tendencijos nesikeistų, **iki 2050 m.** plastikui gaminti suvartojamos naftos dalis sudarytų 20 proc. viso kiekio, dėl plastiko išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų dalis sudarytų 15 proc., o **jūrose plastiko kiekis galėtų viršyti žuvų kiekį.**

Šaltinis: „PlasticsEurope“.

**EUROPOJE SUSIDARO
25 MLN. TONŲ
ATLIEKŲ, IŠ KURIŲ**

**TIK
30%**
perdirbama

39%
sudeginama

31%
atsiduria
sąvartynuose

Šaltinis: „PlasticsEurope“, 2014.

Dėl ES iniciatyvų, pavyzdžiui, didesnių perdirbimo tikslų ir veiksmingesnių su geriamuoju vandeniu susijusių teisės aktų (kad nereikėtų vartoti pilstomo geriamojo vandens), padėtis gerėja, tačiau reikia imtis ryžtingesnių veiksmų.

Daugiau kaip 60 proc. plastiko atliekų vis dar susidaro dėl pakuočių, o jų perdirbama tik 40 proc.

Šaltiniai: „PlasticsEurope“ ir Eurostatas.

Plastiko patekimas į aplinką

Plastikas yra labai patvarus, todėl kaupiasi gamtoje ir taip pažeidžia ekosistemas, nuo kurių mes priklausome. Vandenynuose plastikas skyla į mažytes daleles, kurios patenka į mitybos grandinę. Mikroplastiką suvartoja planktonas, kurį suėda žuvis, kurias... suvalgome mes.

Šaltinis: IP-13-1017.

10 dažniausiai Europos paplūdimiuose randamų plastikinių daiktų

Šaltinis: paremta Jungtinio tyrimų centro ataskaita.

Didelė dalis šių daiktų skirti maistui ir gėrimams įpakuoti ir dauguma jų skirti naudoti tik vieną kartą (vienartiniai plastikiniai gaminiai). Taip švaistomi vertingi ištekliai.

Metas permąstyti, kaip naudojame plastiką

Metas kitaip jį kurti, gaminti, naudoti ir išmesti. Pakeiskime požiūrį į plastiką iš esmės!

ES turi naują visam plastiko gyvavimo ciklui skirtą strategiją. Siekiama, kad plastikas:

Iki 2030 m. visos ES rinkai pateikiamos plastikinės pakuotės turėtų būti arba daugkartinio naudojimo, arba tinkamos perdirbti. Taip ne tik sumažės pramonės anglies dioksido išmetimo rodiklis, bet ir susidarys mažiau plastiko atliekų bei į jūrą išmetamų šiukšlių, ir ne taip sparčiai daugės mikroplastiko.

Turime nebenaudoti plastiko, kai yra geresnių alternatyvų, ir užtikrinti, kad naudojamas plastikas kuo ilgiau išlaikytų savo ekonominę vertę, o ne atsidurtų sąvartynuose.

2015 M. LIETUVOJE SUSIDARĖ 65 495 TONOS PLASTIKINIŲ PAKUOČIŲ ATLIEKŲ

Šaltinis: „Eurobarometras“.

Lietuva

Vienam asmeniui teko

22,5 KG

plastikinių
pakuočių atliekų

(2015 m.)

Perdirbta
55%

plastikinių
pakuočių atliekų

(2015 m.)

ES vidurkis

Vienam asmeniui teko

31 KG

plastikinių
pakuočių atliekų

(2014 m.)

Perdirbta
40%

plastikinių
pakuočių atliekų

(2015 m.)

Kaip prisidedate prie plastiko atliekų mažinimo?

Lietuva

ES vidurkis

Šaltinis: „Eurobarometras“.

67%

rūšiuoja
atliekas
perdirbimo
tikslais

65%

29%

vengia naudoti vienkartinis
daiktus, pavyzdžiui,
plastikinius stalo
įrankius ir puodelius

34%

20%

stengiasi nepirkti
produktų su
pertekline
pakuote

24%

52%

naudoja
mažiau vienkartinis
plastikinių
maišelių

75%

Kaip spręstumėte plastiko keliamas problemas?

Dauguma lietuvių pritaria, kad reikia imtis priemonių plastiko atliekų kiekiui mažinti. 88 proc. lietuvių kelia nerimą plastiko poveikis aplinkai, 77 proc. nerimauja dėl jo poveikio sveikatai, tad žmonės nori spręsti plastiko keliamas problemas. Bet ką, jų nuomone, reikėtų daryti?

Šaltinis: „Eurobarometras“.

mano, kad produktai turėtų būti kuriami taip, kad juos būtų lengviau perdirbti

mano, kad pramonėje ir mažmeninėje prekyboje turėtų būti stengiamasi naudoti mažiau plastikinių pakuočių

mano, kad vietos valdžios institucijos turėtų įrengti daugiau ir geresnių plastiko atliekų surinkimo vietų

mano, kad žmonės reikia informuoti apie plastiko atliekų mažinimo būdus

mano, kad už vienkartinis plastikinius daiktus, pavyzdžiui, stalo įrankius, vartotojai turėtų mokėti daugiau

#PlasticsStrategy

#CircularEconomy

 https://twitter.com/EU_ENV

 <https://www.facebook.com/EUEnvironment>

 <http://ec.europa.eu/environment/circular-economy>

 http://ec.europa.eu/environment/waste/plastic_waste.htm

Leidinių biuras

Print	KH-02-18-001-LT-C	ISBN 978-92-79-80806-7	doi:10.2779/507395
PDF	KH-02-18-001-LT-N	ISBN 978-92-79-80805-0	doi:10.2779/075687

© Europos Sąjunga, 2018

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2018.

Pakartotinai naudoti leidžiama nurodžius šaltinį.

Pakartotinio Europos Komisijos dokumentų naudojimo politika reglamentuojama Sprendimu 2011/833/ES (OL L 330, 2011 12 14, p. 39).

Naudoti ar atgaminti nuotraukas ir kitą medžiagą, kurios autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, galima tik gavus autorių teisių turėtojų leidimą.